

ELEONORA POSTEN

LOVÖ HEMBYGDSFÖRENINGIS TIDNING

Nummer 2

Juni 2018

Årgång 26

ORDFÖRÄNDENS SPALT

Vi hade ett mycket fint årsmöte i Klockargården. Alla var glada och det beror nog främst på att styrelsen utsett Peter Tucker till årets Lovöperson. Han är sjuk och både överlämningen av diplommet och hans tacktal via skype rörde vid många hjärtan. EP har inlett ett invandrartema.

Även här presenteras Peter Tucker - nu som "Den engelske bildmakaren" på tidningens mittensidor. Ytterligare en gripande artikel om en invandrare har Karin Ek skrivit om sin mamma Linde som kom till Norrby efter andra världskriget. Det finns långt fler invandrare på Lovö än många tror. Johan Werner skrev två artiklar om sin mor Anja, som tvingades fly två gånger från familjens gård i Karelen innan hon hamnade på Lovön som distriktssköterska och slutligen blev ägare av Lundatvätten. Vi kommer att fortsätta med intressanta porträtt av invandrare. Kom gärna med förslag!

Men Lovö hembygdsförening har ett jätteproblem. Fornstigen håller på att förstöras av mountainbikes, som hastighetscyklar i grupp. Alla stigar

på Lovö ska vara öppna för oreglerad cykling! Det är reservatsförvaltaren, Mats Larshagens idé. Den bygger på att allemansrätten tillåter fri cykling på alla Lovös stigar – även Fornstigen. I artikeln Fornstigen analyserar vi den rättsliga situationen.

Samarbetet inom föreningslivet på Lovön har utvecklats en del. Minns du förra årsmötet i Klockargården då vi kombinerade förhandlingarna med Lovö kyrkokörs repetition. En av våra deltagare sammanfattade mötet: Detta är kultur!

Tre ledamöter i styrelsen har drabbats av antingen egen eller nära anhörigas sjukdom/ålderdom. Det har medfört att vi inte hunnit det vi hade tänkt oss hinna. Men alla är snälla och förstående.

I fortsättningen kommer programverksamheten endast publiceras på anslagstavlor i Drottningholm och i Klockargården samt på hemsidan.

Boka redan nu in marknadsdagen på Rörby den 9 september! Hembygdsföreningen deltar med bord på Rörby där det kommer att finnas fint lotteri och försäljning av våra publikationer m.m. Bagarstugan och Smedjan kommer att vara öppna.

SIEGLINDES VÄG TILL LOVÖ

Många tyska flickor kom till Sverige efter andra världskriget för att arbeta i svenska hushåll. En av dem var Sieglinde (Linde) Brewitz, född Schwedler. Här är hennes levnadshistoria.

Sieglinde föddes 1924 i Bucholtwelmen, Nordrhein-Westfalen. Hennes föräldrar Karl och Paula hade flyttat ut från alla industrier i Ruhrområdets Duisburg och blivit nybyggare på det som då var landbygd. Där bygde de sig mitt under inflationen ett eget hus 1923, som för övrigt finns kvar. Det har berättats att Karl skyndade sig att köpa byggmateriel så fort han fick ut lönen, för nästa dag hade han nästan inte fått något för pengarna. De bildade familj. Sieglinde var äldst, men efter ett och ett halvt år kom en syster och efter ytterligare fyra och ett halvt år kom ett par tvillingbröder.

Barndomshemmet på Waldheideweg i Bucholtwelmen.

Sieglinde var duktig i skolan och drömde om att bli journalist, att få åka ut i världen och få skriva om allt möjligt som människor behövde få kunskap om. När hon skulle sluta den obligatoriska skolan blev hon erbjuden ett stipendium för att få fortsätta att studera, men hennes föräldrar tillät inte henne att ta emot det, eftersom de inte skulle ha råd att erbjuda hennes tre syskon den förmånen.

2:A VÄRLDSKRIGET

När andra världskriget bröt ut blev Sieglinde utkommenderad i obligatorisk arbetstjänst, så långt bort hemifrån som det gick, till nordöstra Tyskland. Hennes familj trodde att det var ett straff mot hennes far, som inte hade de rätta åsikterna. Hon och andra flickor fick hjälpa till med arbetet på bondgårdar, där männen kallats ut i kriget. Hon fick bl. a. rensa rovåkrar i brännande solsken, med rejäla brännskador som följde.

Efter det fick hon och flera andra flickor sköta hushållet på ett slott som hörde till högkvarteret. Där blev hon hundförare till en stor militärschäfer, som skulle hålla manfolk borta från alla flickorna som arbetade där. Hunden tålde inte män. Hon blev också körledare där.

I slutskedet på kriget blev hon och några andra flickor kommenderade att sköta en strålkastarstation vid ostfronten, för att lysa på fientliga flygplan. De fick lära sig att springa mot anfallande plan för att det skulle vara svårare att bli träffad. När de

ryska trupperna kom sa befälen åt Sieglinde och de andra flickorna att snabbt lämna strålkastarstationen, men de visste inte var de var eller vart de skulle ta vägen. De hamnade mitt i stridslinjen vid floden Oder, där tyskar och ryssar sköt på varandra, men de lyckades på något sätt ta sig ålande därifrån med livet i behåll. De hamnade hos de amerikanska trupperna som egentligen räddade dem. Senare råkade flickorna ut för de ryska eftertruppernas härjningar.

Nu befann sig Sieglinde i det som blivit Östtyskland och var tvungen att fly över till Västtyskland för att kunna ta sig hem. Hon hade gömt sig under en massa tomma plåtdunkar på ett lastbilsflak. När den kom fram till gränsen stack kontrollanter bajonetter mellan faten för att kontrollera att det inte fanns någon människa där, men hon hade tur och blev inte träffad. Sedan började vandringen hem, ibland hade hon tur och kunde få lift med något fordon.

HEMMA IGEN

När hon så småningom kom hem var hon väldigt utmärjlad, en granne fick syn på henne och hindrade henne från att gå sista biten hem, för han ville förbereda hennes mor först, så att hon inte skulle dö av chocken.

Familjen Schwedler hade inte möjlighet att försörja fyra vuxna, eller nästan vuxna, barn, så Sieglinde som var äldst åkte till ett par bekanta som hade en bondgård utanför Hannover. Där hjälpte hon till med olika sysslor på gården. Hon arbetade också på ett bageri i närheten.

Sieglindes far Karl var en händig man med egen verkstad på gården. Vid några tillfällen hade han hjälpt Ernst Poth att reparera dennes moped. Ernst var gift med svenska Ingeborg Stjerna-Poth. Ingeborg var arbetskamrat med Greta Bäckström på Statens vatteninspektion/Sötvattenslaboratoriet, Drottningholm. Ingeborg fick höra att Greta's föräldrar, på Norrby gård blivit gamla och sjuka och skulle behöva hjälp i hushållet. Ernst fick i uppdrag att höra sig för om det fanns någon tysk flicka som skulle kunna komma och hjälpa till. Han frågade Karl Schwedler om någon av hans döttrar kunde tänka sig att åka till Sverige och hjälpa familjen Bäckström.

TILL NORRBY

Sieglinde åkte. Hon kom till Norrby sent på hösten 1950. Hon trivdes väldigt bra med paret Bäckström, Grossfater och tant Karin fick hon kalla dem. Svenskarna tyckte att det var jobbigt att tilltala henne med Sieglinde, så resten av livet kallades hon Linde. Hon hade ett gott språköra, åkte till Stockholm på svenskurs och lärde sig ganska snabbt svenska. För sina första löningar köpte hon en egen cykel, så att hon lättare kunde ta sig till bussen. Cykeln finns fortfarande kvar på Dyvik.

Grannen på Dyvik, Sven Brewitz, var nog ganska nyfiken på den tyska flickan som flyttat in på Norrby, så han gjorde sig lite extra ärenden till Norrby. En gång kom han in i köket när Linde höll på att baka bullar. Hon blev irriterad på att han verkade så

nyfiken och ville inte ta fram bullarna ur ugnen förän han gått. Då sa Sven "det börjar visst ryka". Det var inte så populärt. Hur som helst blev det biobesök och andra utflykter för de två. Sven friade och 1952 gifte de sig i Lovö kyrka. Linde flyttade från Norrby till Dyvik.

LIVET PÅ DYVIK

Livet på Dyvik blev slitsamt, men Linde älskade Dyvik, Lovön och Sverige. Hon älskade naturen. På Dyvik fanns ingen elektricitet, utan man måste bära in ved och elda i spisen när det skulle lagas mat, bakas, diskas eller kokas tvätt. Vattnet måste också bäras i hinkar från brunnen 100 m bort, vid växthusen. På kvällen tändes fotogenlampor. Svens föräldrar Carl och Mathilda Brewitz drev tillsammans med Sven och Linde handels-trädgården, där man i första hand odlade blommor. Carl och Mathilda var gamla när Sven och Linde gifte sig, men kämpade trots det på i trädgården, så gott de kunde. Alla fick slita hårt.

BARNEN

1953 föddes dottern Karin och 1956 föddes sonen Berndt. Några veckor efter att Berndt fötts dog Mathilda av hjärnblödning. Berndt var inte som alla andra, han hade Down's syndrom av den svårare graden. Året efter dog också Carl. Linde och Sven kämpade med att driva trädgården och samtidigt ta hand om Berndt, Karin hängde med. Medan Linde arbetade med hem och trädgård sjöng och visslade hon. 1961 övertalade distriktssöterskan dem om att lämna bort Berndt till ett

Linde och Sven som brudpar 17 maj 1952.

Linde rensar ogräs 1952.

Linde plockar Trollius, Dalklockor, 1980.

hem för utvecklingsstörda. Linde tog det väldigt hårt. Familjen hälsade på Berndt med jämna mellanrum, men särskilt för Linde var det jobbigt att ha det så.

RÅDJUREN FÖRSTÖRDE

1960 förstörde rådjuren så mycket i trädgården, att det inte längre var möjligt att överleva på inkomsten från den. Sven var tvungen att söka ett arbete i Stockholm och Linde fick själv arbeta med trädgården hela dagarna. Sven jobbade i trädgården när han kom hem från sitt andra arbete. Linde plockade blommor som de odlat och

satt sedan i garaget och band blandbuketter, vilka Sven tidigt på morgonen efter körde först till Mälartorget och senare till Årsta partihallar. Där köptes blommorna upp av blomsterhandlare. Det fanns nu gasolspis och rinnande kallt vatten (självtryck) inomhus.

Linde fick inte möjlighet att hälsa på sitt barndoms Bucholtwelen så många gånger, men när hon kom dit 1967 kände hon sig inte längre hemma där. Det hade blivit ett tätt villaområde och hennes mor Paula levde inte längre. Året efter dog hennes far Karl.

I Sverige fick Linde möjlighet att lära sig att åka skidor. På vintrarna blev det många härliga skidturer runt på Lovön tillsammans med dottern Karin.

1969 började Karin på gymnasiet, då lyckades Linde ordna så att det kom elektricitet till Dyvik och läxorna behövde inte längre läsas vid fotogenlampans ganska svaga ljus. Då blev också hushållsarbetet mycket lättare, med varmvatten ur kranen, elektrisk spis, kyl/frys, tvättmaskin och dammsugare.

DIKTARÅDRA

Linde var mycket duktig att rimma och skriva verser. Många är de som fått fina gratulationsverser till bemarkelsedagar. Det var också hon som skrev berättelserna, som Sven berättade, om Dyviken och Nytorp till Härje Bäärnmanns bok "Så minns vi Lovö".

1977, 1980 och 1986 föddes barnbarnen. De älskade att vara hos mor-
mor och morfar. De hade en mycket
fin relation till varandra.

KÖRSÅNG

Något som hela tiden i Sverige var ett glädjeämne och ett andningshål för Linde var kyrkokören. Hon började i den, bara en kort tid efter att hon kommit till Norrby. Då var det många tyska flickor, vilka också arbetade i familjer i Drottningholm med omnejd, som var med i kyrkokören under Gösta Ladbergs ledning. Det sägs att kören i början av 50-talet hade en stark tysk brytning. Hon var med i kören ända till sin död 1990. Handelsträdgården drev Sven och Linde, om än i mindre skala än tidigare, ända tills de dog (Linde 1990 och Sven 1996).

Karin Ek

Sensommar, Dyvik 1974.

DROTTNINGHOLMS SK – SPRING, SPRING, VI VINNER!

Ibland spelar oss gudarna ett spratt. Nedanstående artikel av Stig Morling skulle finnas i nr 1/2018. Där fanns istället en kortare artikel om löparbröderna Florgård, skriven av Clas Florgård, men undertecknad av Stig Morling. Den artikels bilder återkommer emellertid i detta

nummer, men i sin ursprungliga kontext och kompletterad med några nya bilder. Tyvärr hann inte en av artikeln huvudpersoner, Arne Gjernsvold, läsa artikeln. Han har gått vidare till de sälla jaktmarkerna där vi hoppas att han upplever vår tacksamhet för hans idrottsminnen.

Gert Ekman, DSKs storlöpare under lång tid.

Efterkrigstiden bryter in, med stor framtidsoptimism i ett fortfarande växande folkhem, och med en tilltro till folkrörelsernas förmåga att medverka i och bygga samhället.

Ute på Lovö hade idrotten fått ett allt starkare fäste, inte minst genom Drottningholms SK, bildad 1932. Framför allt hade friidrottssektionen fått en central roll. Framgångarna för löparna hade redan under de sista åren under 1940-talet börjat växa.

Särskilt tydliga var framgångarna inom stafettlöpnigen. Redan här kan det vara värt att återge vad flera av de intervjuade veteranerna gav uttryck för: "Vi sprang alltid snabbare och bättre i stafetterna, vi sprang ju för varandra." Klubben vann ofta regionala stafetter, en del av dessa var kända sådana. Man noterade framgångar, exempelvis i Brommastafetten som vanns 1947 med ett nytt klubbrekord. Bilden nedan visar stafettväxlingen mellan Erik Säterblom och Lars Bergman. Lars bor fortfarande på Barkarby gård på Lovö, och var under lång tid en av de aktiva jordbrukarna på ön. Klubbrekordet klockades till 3.31,8 minuter.

Ja, hur "bra" var nu den tiden när det begav sig? En jämförelse med

exempelvis svenska mästerskapen i stafett från år 1947 till 1952 kan ge ett perspektiv. Tredjeplatsen vid svenska mästerskapen i stafett under dessa år krävde normalt en tid kring 3.20 eller strax däröver. DSK hade troligen väl försvarat en plats i SM-finalen under dessa år.

VÅRA LÖPARE

Åtskilliga löpare kom att bidra till klubbens framgångar. Några finns fortfarande i livet och har med glädje bidragit med fascinerande minnen från tiden då det begav sig. Utan någon annan ordning än den som bestämts av våra möten kan här några komma till tals.

Så låt oss först lyssna till Arne Gjersvold, inflyttad norrlänning till Lovö och en snabblöpare, med ett brett register. Det som bland annat präglade efterkrigstidens idrottare var ibland en starkt uttalad känsla för klubben. Denna kom till uttryck i klubbtävlingar på mer lokal nivå. Arne berättade om hur han vid en tävling fick springa 200 m för klubben, en klassisk sprinterdistans. För Drottningholms SK sprang i samma lopp Lars Bergman, en mycket god sprinter. Lars vann loppet på 23,2 sekunder, ett ganska aktningsvärt resultat på den tiden, Arne kom på

Erik Sutherblom överräcker pinnen till Lars Bergman vid det historiska 4×400 m loppet i Brommamästerskapen 1947. Det blev klubbrekord med 3.31,8.

andra plats med tiden 23,8 sek, inte mycket sämre det. Nu omfattade även klubbmatchen det riktiga långloppet, 10 000 m. Denna löpning gick av stapeln samma dag. Mindre än två timmar efter Arnes andra plats i sprintloppet fick han ställa upp som långdistansare. Ja inte bara det, han stod slutligen som segrare, och hade dessutom haft "oförsyntheten" att vara en klubbkamrat i detta långlopp! Som många av dåtidens goda idrottare kom även Arne att tävla på bland annat längdskidor. Skidor var en av klubbens sektioner, men på 1960-talet var Arne den ende som var kvar i den

sektionen. Arnes aktiva år blev ganska många, och han lärde känna flera av dåtidens elitlöpare.

Lars Bergman å sin sida berättade för mig att han blivit erbjuden av dåtidens tränare för friidrottslandslaget, "Gösse" Holmér (Jodå, Hans Holmérs pappa), att bli en sprinter av yppersta landslagsklass, bara Lars underkastade sig den nödvändiga träningen.

Flera av klubbens löpare som fortfarande är i livet har berättat om efterkrigstidens DSK och framförallt framgångarna inom löpning. Alldeles särskilt framstår just stafettlöpning och terränglöpning som omtyckta grenar för klubbens medlemmar. Ett samtal med Lars Bergman och Lennart Larsson har varit ett nöje och bidragit till en hel del rolig idrottshistoria, strax under den yttersta elitnivån. Lennart har frikostigt delat med sig av gamla urklipp från den tiden.

MINIFINNKAMPEN

En särskilt intressant del i Drottningholms SK:s historia och även imponerande sådan, är en vad vi kan kalla en "minifinnkamp". Denna pågick under minst fyra år med början med en tävling 1951. Medtävlingarna var en vänort i Finland, Virkby, i landskapet Nyland. Ja, av referaten att döma var det knappast motståndare, tävlingarna tycks ha präglats av en god atmosfär. Virkby är beläget mellan Åbo och Helsingfors. Liksom den "stora" finnkampen gick tävlingen vartannat år i Finland och vartannat år i Sverige. Tävlingarna omgavs av både högtidligheter med tal och avslutande bankett. Det första tävlingsåret var

1951 i Virkby, då Drottningholmarna dessutom passade att göra ett studiebesök till Helsingfors. I den finska huvudstaden besågs förberedelserna till olympiaden 1952, en mycket minnesvärd tävling!

Minifinnkampen omfattade två deltagare från vardera klubben, till skillnad mot den stora kampen, som fortfarande har tre deltagare. Tidningsreferaten från tävlingarna, i Bromma Nyheter, är minst lika engagerade som vi finner på de stora tidningarnas sportsidor, men då om "större" tävlingar! En Lennart Larsson då, frågar sig läsaren? Jo, han växte fram som en av de viktiga löparna i klubben, och bidrog med många bragder genom åren, tills yrket tog honom med maka västerut för ett antal år.

NYA LÖPARFÖRMÅGOR

Mot slutet av 1950-talet dyker tre yngre löparförmågor upp i Drottningholms SK, alla med anknytning på olika sätt till Norrby. Samtliga var mina barndomsvänner, varför de givetvis får en varm plats i denna historieskrivning. Bröderna Florgård, Anders och Clas, som bodde i Nytorp (för övrigt Clas sommarviste alltfort!). Hur hamnade bröderna i klubben? Enligt Clas var det bland många andra skäl ett arv och påverkan från pappa Sten, som var en av de tidigaste medlemmarna i Drottningholms SK. Men en annan stark påverkan var Gert Ekman, inte bara klubbens kanske främste medeldistansare (andra eminenta löpare må ursäktas utan en framgångsrik ungdomsledare och

inspiratör i klubben. Ja, hans vänlighet lockade även andra goda löpare till klubben. Så här berättar Clas om Gert Ekman: "Den som var klubbens motor och allt-i-allo när jag var aktiv i klubben var Gert Ekman, boende på Ångermannagatan i Råcksta. Han var medeldistansare, och som bäst långt tidigare, sannolikt omkring 1950. Många äldre han träffade hade lagt av, och blev förvånade och förundrade att han fortfarande 1960 var ankare i klubblaget på medeldistans. Han var ytterst trevlig, och ibland räckte det med att han pratade med någon på banan, så beslutade sig denne för att lämna sin dåvarande klubb och istället gå med i DSK."

Medan Anders var en också en mycket god medeldistanslöpare, var Clas en god kortdistansare och kanske framförallt en 400meterslöpare. Clas fick ofta tävla mot just Gert Ekman, även om denne hellre höll sig till de längre sträckorna. Gert var då redan vorden en "oldboy", men fortfarande en aktiv och god löpare!

Anders å sin sida nådde goda resultat som medeldistansare, och lär bland annat ha tävlat mot en av Sveriges främsta medeldistanslöpare någonsin, Dan Waern! Anders berättade för mig att han vid Gimospelen i Uppland vid ett lopp mot Dan Waern hade försökt "hänga på" hela vägen, men Anders försäkrade, de sista 100 m av loppet minns han endast som en svart vägg. Hur han nådde målet vet han inte än idag! Anders löparförmåga kom så småningom att utsträckas till den så kallade militära fälttävlan, där han en tid var landslagsman.

Den tredje av dessa löpare var Bengt Lundin, som jag väl minns som "Ladugårdskarlens" son på Norrby gård och min egen barndoms favorit. Bengt var idog med träningen, Norrbyskogen med sina mjuka skogsstigar var rimligen utmärkta träningsmarker. Allt som oftast lär han ha tränat tillsammans med Anders Florgård i den vackra Norrbyskogen. Tanken går till en löparlegendar, Gunder Hägg, som utvecklade sin löpförmåga i Jämtlandsskogarna på 1930-talet. Bengts kompetens som medeldistansare kom att nyttjas vid flera tillfällen, då han fick agera "hare", det vill säga farthållare, vid elitlopp. Vid två tillfällen blev jag åsyna vittne: 1960 på Stora Mossens IP, då Dan Waern tävlade mot dåtidens medeldistanssuverän, Herbert Elliot från Australien (OS-vinnare i Rom samma år på 1500 m). Den andra gången var på Stockholms stadion påföljande år då Bengt fick sköta farthållningen i ett världsrekordförsök på 1000 m som Dan Waern försökte klara! Tyvärr är den gode Bengt nu ur tiden, men att följa hans gärningar i minnesskrifterna, framförallt i häftet "Drottningholms SK, 1932 – 1962" men även i gamla tidningsurklipp har varit en glädje. Förhoppningsvis kan intresset för denna märkliga sportklubb i Eleonoraposten få en fortsättning med nya berättelser!

En betraktelse av Stig Morling (Bäckström) med rötter på Lovö

EN INVANDRAD BILDMAKARES MINNEN

Denna serie handlar om invandrare. Både de som invandrat till Sverige och de som invandrat till Lovö. När Bertil Ottoson frågade mig om jag vill skriva lite om mig själv från denna synpunkt, tänkte jag på de spår av olika invandringsvågor som vi alla bär inom oss själva.

Nyligen beställde jag en DNA kartering av mina egna etniska beståndsdelar. Jag blev förvånad när jag fick se resultatet. Det är kanske inte konstigt att denna blåögda, ljushyade engelsman har 87% engelska gener i sin kropp. Men mer oförväntade har han också 3,6% brittiska (antingen irländska, walesiska eller skotska), 3,5% iberiska (spanska), 2,7% finska, 2,7% nordafrikanska, och slutligen, än mer förvånande, 0,9% nigerianska gener. Det verkligen sätter igång fantasin! Vilka människoöden ligger bakom dessa siffror? Är de bevis för människans okuvliga lust att resa och upptäcka världen, eller tvingades somliga att lämna sina hemländer av svält, krig och politiskt förtryck? Och som jag förstår är min uppsättning gener relativt enkel. De flesta har betydligt mer komplicerade etniska ursprung än så. Vem vi än tror att vi är, är vi alla ett multikulturellt samhälle i minatyr.

Min egen invandringssaga började när jag flyttade till Sverige från England 1969, tillsammans med min svenska fru Björg Kerstin och vårt första barn Patrick. I början bodde vi i Stockholm eftersom jag hade blivit Plats intagna i Konstakademin

Jag och min far 1942. Pappa var hemma på kort permis innan han seglade till kriget i Palestina och sedan till Burma; varifrån han inte återkommer förrän 1946.

Teaterrepetition 1979

som gästelev. Två år senare flyttade familjen ut på landet, till en gård 20 kilometer öster om Uppsala. I gengäld för att jag skötte om fem ridhästar fick vi hyresfritt husrum i en gammal långstuga. Vårt andra barn Robin föddes ett par år senare.

LÅNGHUNDRALEDEN

Det var där i Uppland som jag först började lär känna mitt nya hemland. Mina grannar var bönder, och de tittade något skeptiskt på mig. Det var inte bara att jag var ”utsocknes”; jag var också en långhårig, utländsk konstnär – mycket suspekt! Men en del av min familj i England är också sjöbotten-bönder, så jag kände igen tankegången väl. Jag visste att dörren öppnar på glänt så snart man visar att man kan klara av ett fullt dagsverke. Efter första höskörden, där jag hjälpte till på granngården, märkte jag en förändring i attityd. Efter det blev allt mycket lättare.

Gården låg mitt i Långhundraleden, det till största del nu uttorkade sjösystem som en gång i tiden band Gamla Uppsala ihop med Östersjön. Inom en kilometer radie kring mitt hus var ett stort gravfält, stensättningar och en fornborg med dubbla ringmurar. Fram till c:a 800 eKr, då det inte längre gick att navigera leden, var denna borg östra porten till Gamla Uppsala. Jag har alltid varit intresserad av arkeologi, så jag började läsa allt jag kunde hitta om denna tid i Upplands historia. Med detta som utgångspunkt, och min nyfikenhet när det gällde bondkulturens historia (vårt hus låg på gränsen mellan en

storbondesocken: Östuna, och en småbondesocken: Husby Långhundra), var jag på god väg in i hela Sveriges historia. Som är även Lovös historia.

När jag flyttade hit 1981, kände jag igen mycket från min tid i Uppland: lika rika arkeologiska lämningar, särskilt från brons- och järnåldern (se sidan 18), och sjöbottenbönder är densamma var de än befinner sig. Därtill Drottningholm, med hela den kungliga delen av Sveriges historia, från Gustav Vasa framåt. Sannerligen en rik källa att ta ifrån. Och med detta kan man säga att hela min invandringshistoria tog slut. Nu hade jag verkligen landat i Sverige.

Att återvända till Uppland; mitt liv där tog slut 1977, när min familj splittrades isär. Jag flyttade till Stockholm och gick en två års kurs i teater-scenografi på Dramatiska Institutet. Därefter arbetade jag inom teater, ofta med Riksteaterns ungdomsavdelning, men även med fria grupper och institutionsteatrar. Några bilder från denna tid finns på sidan 15.

DROTTNINGHOLM

1981 träffade jag Cilla Ericson och flyttade ut till Eriksberg i Drottningholm, där hon bodde med sin son Ossian. Därefter föddes vår egen son Noa. Sedan dess har Cilla och jag arbetat tillsammans med att lära barn och undomar att måla, delvis i förskolor och skolor, men även med stora väggmålningsprojekt på gator och torg i förorterna (se bilderna på sidan 17). Våra sommarkurser utomhus på Eriksberg blev mycket populära.

Jag tror de flesta känner mig från mina målningar av den Engelska parken i Drottningholm, och målningar på elskåpen i parken och på Malmen. Kanske också från mina försök att rädda Drottninghomsparken från effekterna av nya vägbyggen. Men jag har sysslat med mycket annat under de nästan fyrtio åren jag bott här. Min nyfikenhet har lett mig in på ibland udda och osammanhängande spår.

SOLSYSTEMET

Till exempel, solsystemet. Under 1980-talet arbetade jag som illustratör för Göran Windelius, en frisinnad vilde inom vetenskapen, som envisades med att påstå att vi snart ska ingå i en ny mini-istid. Senare visade det sig att motsatsen var mer sannolikt. Görans främsta intresse var Solen och dess roll i klimatförändringar på Jorden. Jag ritade många diagram under dessa år, men även mer "konstnärliga" bilder (se sidan 18). Ju mer jag lärde mig desto mer ville jag gestalta, inte så mycket himlakropparna i sig, som de osynliga kraftfälten som binder ihop allting. Det har alltid varit konstnärens, likaså vetenskapsmannens uppgift att göra det osynliga synligt.

KONSTENS LÄKANDE KRAFT

Under vårt arbete i skolor och förskolor träffade Cilla och jag många invandrade barn med svåra krigsminnen. Vi har jobbat med barn från alla de olika invandringsvågorna sedan början av 1980-talet, från Libanon, Kosovo, Bosnien etc. Vi såg hur barnen instinktivt utnyttjade chansen att gestalta sina minnen och förstod hur

viktigt bildskapande var i bearbetningen av traumat.

Senare träffade jag Marius van Niekerk, en fd elitsoldat i den Sydafrikanska armén. Han också led av PTSD (krigstrauma), ett arv från bushkrigen i Namibia och Angola. Vi började samarbeta i projekt med invandrade f.d. milissoldater från krigen i Libanon, Irak och Kurdistan. Återigen visade det sig att bildskapande var ill stor hjälp, inte bara när det gällde att avbilda krigsminnen, men även och kanske viktigaste för helande processen, mer positiva bilder: minnen från barndom och hoppfulla bilder av framtiden.

HJÄRNAN

Ett resultat av dessa erfarenheter var att jag vill förstå mer om hur hjärnan fungerar, och särskilt om de minnesmekanismer som spelar en så viktig roll i krigstrauma. Jag läste allt jag kunde hitta om hjärnan och om forskning kring människans medvetande. Som är min vana gjorde jag bilder av vad jag läste, dels för att själv kunna lättare förstå innehållet i texten, men även för att hjälpa andra; de flesta tänker i bilder snarare än i abstraktioner, och har svårt att ta till sig information endast i form av stora sjök text. Några av dessa bilder finns på sidan 19.

Enligt min mening är "bildmakare" en bättre beskrivning av mitt yrke än det slippriga ordet konstnär. Jag är bildmakare, och tror på bildens välsignelse. Mer finns inte att säga.

Peter Tucker

Webbplats www.petertucker.se

Ovan: Den Magiske Dansaren, 1981

Affisch (detalj) till en pjäs av Nelly Sachs.

Produktion: Teater Modern. Regi: Inga Waern. Scenografi och affisch: Peter Tucker.

Ovan: Sagan om tonfisker

Affisch till barnpjäs på Riksteatern, 1979.

Scenografi och affisch: Peter Tucker

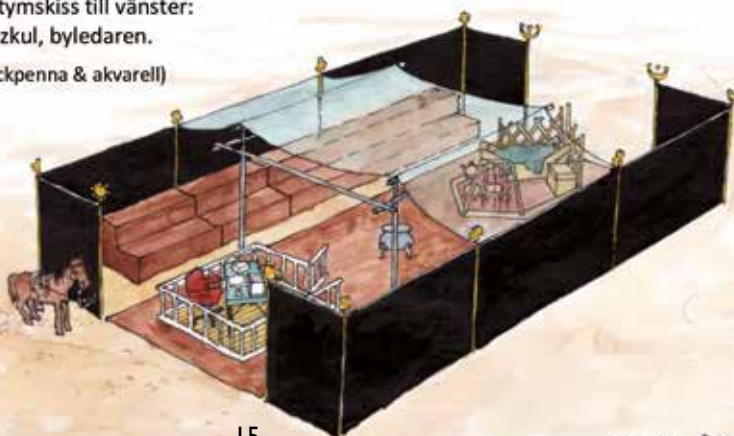
Den Vita Ångbåten, 1982

Skolpjäs på Riksteatern om folk som bor på den stora steppen i Kirghizia. Regi: Gösta Bredefeldt
Scenografi, kostym, affisch: Peter Tucker.

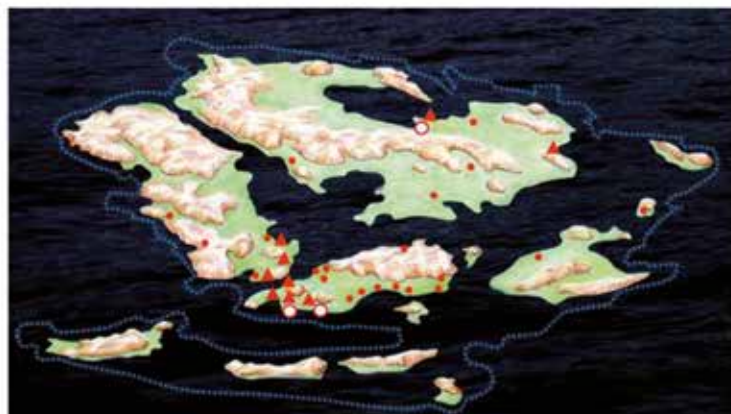
Till höger och under:
Scenografiskisser. Anläggningen
ska kunna byggas upp i en
skolas gymnastiksal i under två
timmar.

Kostymskiss till vänster:
Orozkul, byledaren.

(bläckpenna & akvarell)

LOVÖ genom tiden

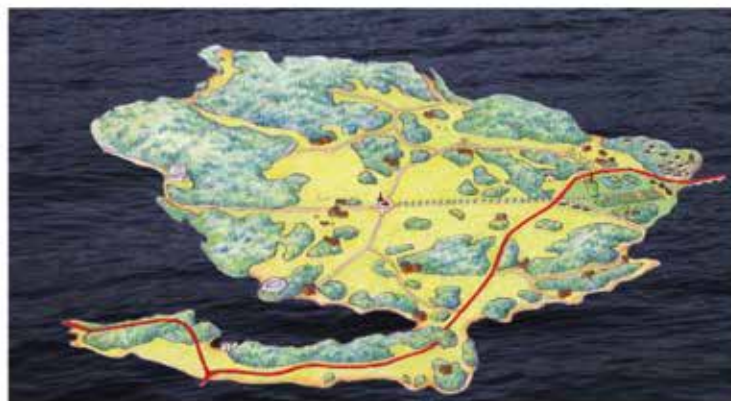

Lovön under bronsåldern

Bosättningar markeras med röd triangel: ▲

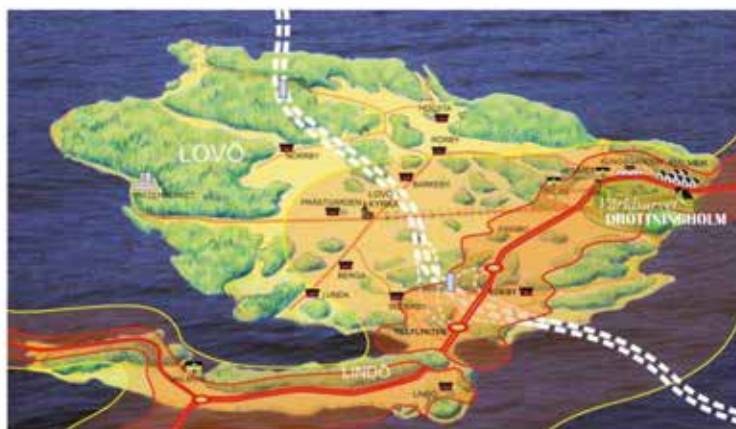
Större sammanhängande gravfält med röd ring: ○

Enstaka grav av bronsålderskaraktär med röd prick: ●

Lovön i dag

Alla de ursprungliga gårdarna med anor från järnåldern är kvar, utan tre – Rinkeby, Glia och Vigby – som avlägsnades när Drottningholms kungliga domäner utvecklades under 1600-1700talet.

Lovön i morgon

Bilden visar Förbifartens tunnelsystem, med dess luftningstorn och ramper upp till ytan vid Edeby och Tillflykten, där de kopplas till Ekerövägen via rondeller.

Markerad i rött är Ekerövägens bullermatta. Den gula linjen markerar områden där ljud från vägen ändå hörs tydligt beroende på vindriktning.

Väggmålningssprojekt med barn i Alby Centrum periodiskt mellan 1983 & 2005 (ovan: Cilla, Noa och barnen)

Ovan: Hålet i Väggen

Ovan: Noaks Ark. Under: Efter Floden

Ovan: Pelargången
Under: Ökenlandskap

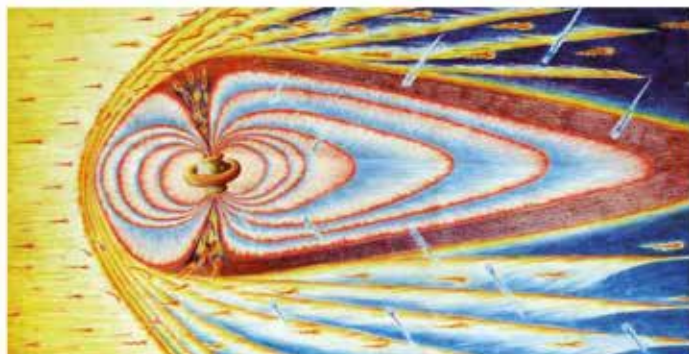
Under: Ökenlandskap, Hålet i Väggen och Vinterlandskap

Jordens magnetiska sköld

Solvindens vågfront av högenergipartiklar bryts mot skölden, som tvingas ut i en lång svans bakom Jorden.

(Övre tre bilder: färgpennor på paper. Bilden längst ner: teckning & photocollage)

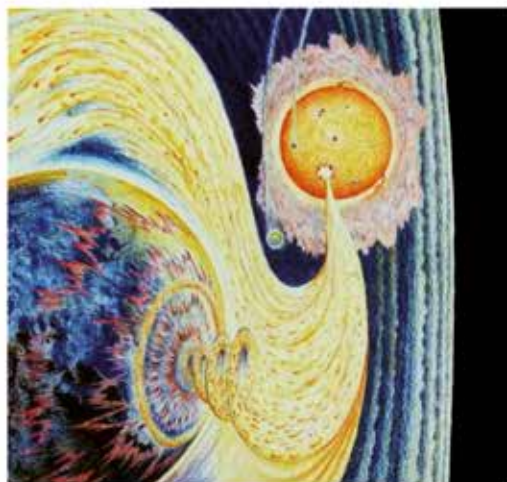
Solvindens vågfronter svepar ut från Solen. Planeternas magnetsköldar drivs ut i långa svansar borta från Solen.

Höger: Solskruven

I detta anorlunda syn på solsystemet har Solens och planeternas rörelse genom galaxen ritats utifrån hela systemets "massacentrum" (CM), dvs fokus för planeternas och Solens kombinerade massa. Pilen visar hur CM rör sig i rymden.

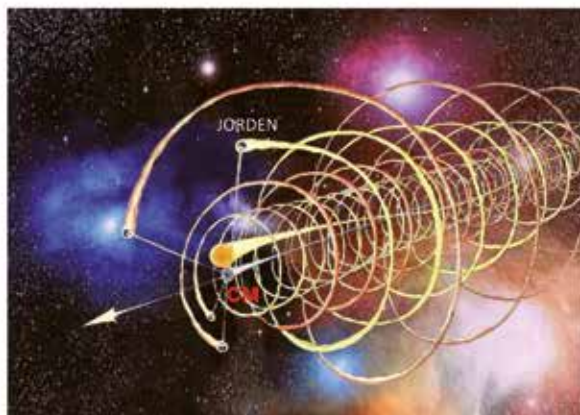
Planeterna och Solen roterar kring detta centrum i spiralrörelser som blir tydliga när omloppsbanorna dras ut i tid.

Endast de fyra inre planeterna visas här (Mercurius, Venus, Jorden och Mars) eftersom de andras omloppsbanor ligger långt utanför bildfältet.

Ett massivt utbrott på Solen

Magnetskölden skyddar Jorden, men partikelströmmarna kan penetrera skölden vid polarna. När de når atmosfären sker en dramatisk uppvisning av norrsken.

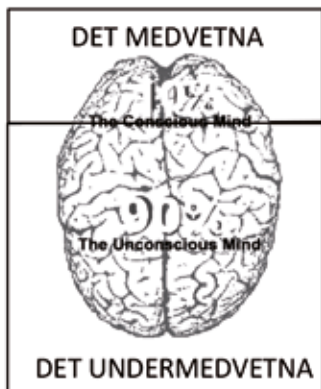

Hur fungerar hjärnan? Samspel mellan det Medvetna och det Undermedvetna

Neuroner Enkel analys:

En människa läser en bok. Små grupper av specialiserade neuroner i hjärnans undermedvetna identifierar olika bokstäver, deras kombination till ord och möjlig mening (ordet "ben" kan t ex användas i betydelse "mitt ben som just nu kliar", eller "detta ben som hunden gnagar på"). Neuroner väljer rätt genom att sätta ordet i sitt sammanhang som en del av berättelsen i boken. Allt detta sker automatiskt i det undermedvetna utan det medvetnas ingripande. Människan är därmed fri att fullt ut njuta av bokens innehåll och de associationer som väcks av berättelsen.

Neuroner Avancerad analys:

En situation har uppstått i den yttre världen: en jaktkamrat påstår att han nyligen sett en hjort. Större grupper av neuroner i hjärnans undermedvetna börjar omedelbart analysera olika handlingsstrategier i respons till denna information. Varje grupp förespråkar ett eget handlingsalternativ grundad på tidigare erfarenheter (eg: jaktkamraten har tidigare ljutit om vad han sett; stammen svälter och har stort behov av färskt kött; man är för trött efter en lång resa för att gå ut på jakt, etc). Frågan debatteras ivrigt. Varje grupp (olika delar av MIG själv eller JAG) försöker att övertyga den medvetna hjärnan om att sitt eget förslag till handling är det bästa. Så småningom når resultatet av denna debatt det medvetna hjärnan, och människan fattar ett beslut. Handling sker. Människan är övertygat om att det var hennes medvetna jag som fattade beslutet, trots att en stor del av beslutsprocessen skedde dolda i hennes undermedvetna.

(Photoshop bearbetning av ursprungliga skisser)

VALBORGSFIRANDET I DROTTHOLMSPARKEN

Årets Valborgsfirande i Drottningholmsparken vid Götiska tornet blev minnesvärt på flera sätt.

Elden tändes 21.30 med samma metod som vanligt: Hopknycklade tidningssidor i plasticsäck, dieselolja i säcken, ut med materialet på flera ställen.

Den här gången var en stor del av brasans grenar av olika grovlek ganska färska och genererade mycket rök, som drev rakt mot kören och platsen där vårtalaren, Dan Bekking, skulle stå. Gocki Sköld-Linge gjorde ett heroiskt arbete i rök och problematisk belysning. Men trots detta anslöt ganska många sångare och vårsångerna värmdes som vanligt.

Dan har en tydlig stämma och hans tal gick trots röken hem och han fick applåder. För de som inte var där och de som inte hörde så bra kommer här hela talet:

” Kära Drottningholmsbor, Ekeröbor, Brommabor och alla Ni andra som sökt Er hit denna valborgsmässokväll, hit till Götiska tornet och Drottningholmsparken. Våren är nu i antågande tro det eller ej men så är det och det är ingen nyhet det är samma sak varje år den här tiden på året. Ömsom sol och värme ömsom lite regn eller snö och kyligt, vådrets makter är lite ambivalenta den här tiden

Det brinner och ryker bra.

på året, precis som vi människor kan vara det då det gäller klädval. Vad ska vi egentligen ha på oss just idag?

Här omvekan var vi ett gäng naturälskare som vandrade Fornstigen och Lovö runt. Fornstigen som genom Lovö Hembygdsförening har fått en uppfräschning och är synnerligen trevlig att vandra på – särskilt i sällskap med andra så att man får möjlighet att dela upplevelsen av vårt vackra Lovö. Tussilago är ett klassiskt vårtecken och Blåsippor hälsade oss längst vägen. Säkert har ännu mer hänt i vår kulturmark på Lovö – Drottningholm sedan vår fina vandring.

Oavsett om vi känner oss som religiösa människor eller inte så är det någonting alldeles särskilt att ta del av det som sker i vår natur just nu. Egentligen händer det varje år, varje vår men ändå blir åtminstone jag så förundrad över att allting sker med sådan perfektion, lövens ådring, gräset, och alla blommors färgprakt och alla fåglars olika stämmor som sjunger för oss i naturen – man kan faktiskt bli religiös för mindre.

För mig är hela processen i skapelsen inte slumpartad utan det finns en djupare tanke kring allting som sker, en tanke som också får oss alla att tänka till att vi har ansvar för allt detta, vi som människor är förvaltare över miljön, naturen, ja

hela skapelsen – mitt – ditt – vårt ansvar.

Nu vänder jag mitt ansikte mot solen

och tänker att allt ska bli bra.

Livet är mitt bara mitt, livet är

fritt,

och hur det ska va bestämmer jag.

Det susar och sjunger och prasslar

och kryper,

runt omkring och inuti.

Livet är rörelse, livet är framåt,

livet är Skaparens fantasi.

Och där mitt i allt finns jag, du och vi.

Vi vandrar och vilar och väntar och skyndar

och gör våra liv varje dag.

Och hjärtat som slår och blomman som vaknar,

allt föds ur Guds andetag.

Hurra för våren och för vår Käre

Kung Carl den XVI Gustav som

fyller år även denna Valborg,

Hurra x 4

”

Fyrverkeriet var mycket starkt. Särskilt den sista kaskaden gav applåder. Vi varnade hundägare att gå en bit innan de första smällarna. Kassören var inte helt nöjd. Vi fick inte in så mycket pengar som förra året utan måste gräva i egen kassa.

Tack alla medverkande. Jag hoppas ni återkommer nästa Valborg.

Bertil Ottoson

Håkan Svensson (foto)

Alsike församlings fattigböss längs väg 255 strax söder om Uppsala. Text : Saliga äro de barmhertiga, ty de ska ske barmhärtighet. (Matteusevangeliet Kap 5 rad 7). Foto Maria Wold-Troell.

PRESSTOPP: MEDLEMSAVGIFTEN !!!

KÄRA MEDLEM!

Under tidigare år har vi bladat in en PG-blankett i nr 1 av EleonoraPosten. Men numera sköter allt fler sina betalningar på annat sätt än genom att fylla i ett PG-blankett, stoppa i kuvert och lägga på låda. Därför hoppades vi att medlemmarna skulle betala medlemsavgiften utan att få denna medlemservice. Beloppen finns ju på tidningens baksida tillsammans med både PG-konto och Swish-nummer. Det har inte gått så bra.

Lovö hembygdsförening slösar inte med pengar, men vi behöver medlemsavgifterna, främst för att bygga upp hembygdsmuseet och att för att kunna ge ut denna tidning. Om din adresetikett har märkts med en röd fläck betyder det, enligt kassören, att du har glömt att betala medlemsavgiften.

PG 88 12 - 0
SWISH 123 576 35 94

**GOTT NYTT
HEMBYGDSÅR!**

Bertil Ottoson, ordförande

FORNSTIGEN

År 1974 anlade Lovö hembygdsförening Fornstigen efter en ansökan till och beslut av Domänverket, nuvarande Fastighetsverket. Vi har alla år skött allt underhåll, men stigen hade blivit sliten och många informationstavlor hade förstörts eller försvunnit.

I samband med att Lovön utsågs till naturreservat fick hembygdsföreningen ett stort EU-anslag för att förnya både stigen och informationen. Konstnären Ulf Ragnarsson i samarbete med främst Bo Petré målade nya bilder till informationstavlorna längs Fornstigen. Vi jobbade som bävrar under 2014 eftersom pengarna skulle försvinna om inte alla kostnader hade betalats senast den 31 december 2014. Vi jobbade gärna eftersom vi vet att Fornstigen har gett många vandrare stora upplevelser av natur och kultur samt kunskaper om tidig svensk historia. Men det som betytt mest för vandrare är nog möjligheten till dessa upplevelser så nära Stockholm. Familjer har kunnat vandra i lugn och ro, haft med sig mat och delat upp stigens 20 km i etapper, vägleda av vår skrift *Vandra på Lovön*.

Men nu har Lovö hembygdsförening har fått ett allvarligt problem. Vår Fornstig har översvämmats av mountainbikes som cyklar i grupper, återkommande och med stor hastighet. Tusentals MTB-cyklisterna är anslutna till grupper som cyklar regelbundet på Fornstigen, som på

ett 20-tal hemsidor kallas cykelstig. En av grupperna kallar sig till och med "MTB Fornstigen"! Orsaken till denna anstormning är troligen "fake news" om att Friluftsrådet på sin hemsida nämner Fornstigen som en cykelstig. Hoppas upphovsmannen fastnar i skärselden.

Jag fick ett argt mail från en vandrare på Fornstigen:

"Hej,

Jag och min fru gick fornstigen runt förra helgen. Jättefin stig. Dock blev vi rätt trötta på att hoppa åt sidan för cyklisterna. Vi fick bland annat höra att vi borde hålla oss vid sidan om stigen eftersom detta var en cykelstig och inte en gångstig...

Hans Sohlström

Mycket överraskande fick jag en kallelse av reservatsförvaltaren Mats Larshagen till ett möte på Cykelrådet den 15 feb om MTB-cykling på Fornstigen! Anders Florgård (vår projektledare för Fornstigen) och jag deltog på mötet. Mats förde anteckningar och jag var justeringsperson tillsammans med Jonas Backman, den mest aktiva MTB-cyklisten. Mats föreslog oreglerad MTB-cykling på alla Lovös stigar! Han sade att allmansrätten jämställer cykling med vandring och att det inte finns några synpunkter på cykling i reservatets skötsel-föreskrifter. Då är det allmansrätten som gäller.

Mats ville att vi skulle justera anteckningarna (= göra avtalet) vid sittande bord. Som representant för en demokratisk organisation vägrade jag och hänvisade till vårt styrelsemöte

den 1 mars. Anteckningarna säger att "Mats och Bertil utreder de juridiska oklarheterna och informerar därefter gruppen om utfallet."

Vi bjöd in Sveriges främste expert på Allemansrätten till styrelsemötet, Ingemar Ahlström. Han har skrivit tre böcker om Allemansrätten och har arbetat på Naturvårdsverket med myndighetens information och bl a. formulerat det sammanfattande uttrycket för allemansrätten: "Inte störa – inte förstöra". Som förberedelse för vårt möte hade Ingemar läst hembygdsföreningens skrift Vandra på Lovö.

Vi bad Ingemar Ahlström om hans syn på situationen på Fornstigen. Ingemar sade att återkommande MTB-cykling i grupp och med hög hastighet är ett klassiskt fall av överutnyttjande av allemansrätten med

risk att utvecklas till olagligheter. Hans förslag till lösning är kanalisering, dvs att man delar upp stigarna mellan olika intressen; vandring, cykling, ridning på samma sätt som i Bogesundslandets naturreservat.

Jag skrev en utförlig rapport till Mats Larshagen om styrelsemötet. Han tackade och skrev att de juridiska omständigheterna nu är tillräckligt utredda.

Vi har nu skrivit till Länsstyrelsen om ett förbud att cykla på Fornstigen. Vi har byggt hastighetshinder som har förstörts och på flera ställen har cyklarna gjort Fornstigen svår att vandra på. Vi har den juridiska rätten på vår sida, men man vet aldrig hur en myndighet beslutar.

Fortsättning följer ...

Bertil Ottoson

Denna (beskurna) bild från Fornstigen finns på en av MTB-gruppernas hemsidor. Fornstigen anses av många som deras favoritstig.

Vi försöker dämpa cyklisternas fart genom att bygga farthinder. De rivs emellertid inom några dagar.

LOVÖ OCH LOVÖN – IGEN !!

I nummer 1/2017 av vår tidning kunde jag på redaktörens uppmaning skriva några rader om grammatiska regler rörande namn som Lovön – verkligen vanliga i vår Mälarnatur och runt våra kuster.

Kort uttryckt : Lovön är namnet på ön. Lovö är detta namns genitivform. Det heter Uppsala Domkyrka. Falu gruva, Mora stenar, Frösö kyrka. Och Lovö Hembygdsförening !

På kartan över våra trakter ser man klart öns namn: Lovön. Och på plats intill tecknet för kyrka ses texten Lovö.

Då det aktuella naturreservatet skulle beslutas var namnfrågan egentligen självklar – det blev Lovö naturreservat.

Men det är svårt med den här genitivformen. I nummer 2/2017 av Eleonoraposten återges såväl Landshövdingens som Fastighetsverkets synpunkter på vår hembygdsförenings skrivelse i ärendet:

Landshövdingens skrivelse börjar:

”Tack för ert brev angående bete på

Lovön och om Lovö prästgård.

Där står vidare bl. a.:

”... kor på Lovön”, ”... bete på

Kärsön.”, ”Kärsöns ekbackar”.

Allt helt korrekt – naturligtvis.

Fastighetsverkets skrivelse är i detta språkliga hänseende mindre ambitiöst. Den intresserade läsaren kan finna – felaktigt ”... markfördelningen på Lovö”, ”I fallet på Lovö ...”, ”... djurhållare utanför Lovö.”

Så kommer – korrekt – ”... bete på Kärsön 2017 ...”.

BESTÄMD FORM ELLER GENITIV ?

Författaren har uppmärksammat att andra haft liknande funderingar.

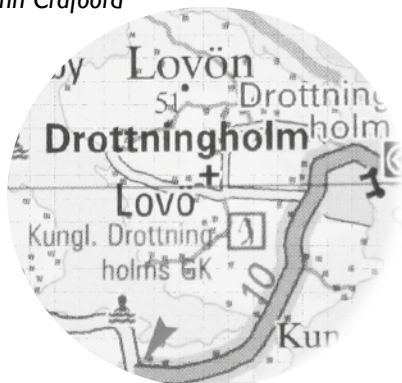
I *SPRÅKTIDNINGEN* 6/2017

påpekar en insändare att öars namn av typen ALNÖN i stället för ALNÖ skulle vara mycket vanligare i norra Sverige än i södra. Insändaren besvaras av en tjänsteman vid Namnarkivet vid Uppsala Universitet, som i korthet klassade de två formerna som ett val mellan bestämd och obestämd form!! Detta val skulle bero på tillfällighet och olika tidsperioder då namn tecknats ned.

Jag menar att det är bestämda formen LOVÖN ALNÖN, FRÖSÖN, FALUN som är de korrekta namnen på den geografiska platsen.

När så kyrkor och församlingar bildades eller gruva grävdes och då dessa skulle benämnas, – då kom den smidiga genitivformen till användning. Ingen säger väl Faluns gruva?? – eller Lovöns hembygdsförening?

John Crafoord

ÅRSMÖTET 2018

Som kryckburen sattes jag i köket att breda smör, hyvla ost och skära paprikabitar till Evas nybakade rågbullar. De första två åt jag själv. Organisationen var god. Någon stod för möblemanget, en annan för drycken och att sätta på kaffe/te. Håkan hade åtagit sig att fotografera och bilderna fanns i min dator innan kl 08.00 dagen efter. Strålande bilder som du ser.

Jag hade frågat Lars Gundberg om han ville vara mötesledare, ett uppdrag han åtog sig med glädje.

Lars finns i styrelsen för Stockholms läns hembygdsförbund. Ett av hans uppdrag är att vaka över hembygdsföreningarna på Mälarsöarna, sju stycken.

Mötet började med en tyst minut för Kylli Johannisson. Det är många som minns Kylli med glädje och tacksamhet. Hon betydde mycket för Lovö hembygdsförening, liksom hembygdsföreningen betydde mycket för Kylli. Nu överlämnade jag klubban till Lars. Verksamhetsberättelsen gicks igenom. Vi korrigerade att fjäderhammaren i Smedjan lånats, inte skänkts, till hembygdsföreningen.

Efter förslag från en medlem kompletterades texten om museigruppen.

Revisorerna var nöjda och Ebba Hammarström läste revisionsberättelsen med förslag att årsmötet skulle ge styrelsen ansvarsfrihet för år 2017. Mötet röstade enligt förslaget och sedan följde valen (se hemsidan). Medlemsavgiften blir oförändrad, 200 resp 250 kr för familj.

Den kortfattade Handlingsplanen (se nästa sida) måste förklaras på några punkter. Vi bevakar UNESCOS synpunkter på världsarvet Drottningholm. Efter den andra HIA-utredningen lovades besked till våren 2017. Vi tolkar dröjsmålet positivt. Om inget problem fanns skulle beskedet ha kunnat lämnas på den utlovade tiden. Vi har kontakt med Riksantikvarieämbetet eftersom beskedet först kommit dit.

Rubriken Fornstigen kompletterades med att MTB-cykling ska motverkas. Fornstigen lovprisade av många MTB-cyklister. Det kan bli ett jätteproblem för både vandrare och hembygdsföreningen. Här nämndes också begreppet AR-teknik som metod för att engagera skolor och elever för Sveriges tidigaste historia. AR-tekniken gör det möjligt att spela ett historiskt spel där elever och lärare kan medverka aktivt. Vi skriver ett manus till ett spelteoretiskt företag som gör spelet med spetsteknologi, satellitstyrda estniska vikingar på plundringståg på södra Lovö måste bekämpas. Elever – kanske också skolpersonal – hämtar en App från vår hemsida. Med hjälp av sina mobilers kamerafunktion letar eleverna efter vikingar som ska fångas in och registreras i mobilen. När de ser en viking syns i kameran också ett frågeformulär. Om eleven svarar rätt på frågan får de ett fångstnät de kan fånga vikingen med. Fel svar – inget fångstnät. Vilken intressant tävling! Området blir Lund-Berga och Fornborgen. Efter en knapp timme tar sig

skolklassen till Hogsta där de möts av svenska vikingar som bakar bröd och serverar mjöd efter vikingarecept. Alsnu Vikingar (på Adelsö) vill vara med och berätta om vikingars liv och arbete. Vilket fint samarbete det kan bli! Elevernas arbete måste förbereddas i skolan och kan sedan användas i undervisningen. Problemet ligger i finansieringen. Om vi klarar detta ...

Logen vid prästgården togs upp av en medlem som beklagade att styrelsen inte stödjer familjen Rydström/Leesments arbete med renoveringen. Logen har emellertid inte funnits i vår handlingsplan sedan 2011 då vi beslutade att föreningens begränsade resurser ska användas för våra tre byggnader vid Hogsta. Den klagande har varit med om de besluten, både på års- och styrelsemöten utan att vare sig komma med förslag eller reservera sig.

Nu kom vi fram till den mest intressanta punkten på dagordningen, att utse årets Lovöperson. Det är Claes Lindahls idé. Han tog emot nomineringar och presenterade 2017 två kandidater i varje nummer av EP. Han tog emot röster för olika kandidater, men det blev inte så många. Styrelsen utsåg pristagaren vid styrelsemötet den 20 mars. Vi enades snabbt om att Peter Tucker var det naturliga valet. Lars Andersson, Minerva, gjorde ett mycket vackert diplom och ramade in det med smal guldram. Peter blev mycket glad över utmärkelsen, men hans hälsa tillät honom inte att komma till Klockargården och ta emot priset.

Lösningen blev en skype-överföring mellan Klockargården och Eriksberg. Den sköttes av Noa, Peters son. Det gick mycket bra. Jag läste upp motiveringen från diplommet och visade diplommet, blommorna och en flaska Tattinger framför Noas laptop. Peter höll ett gripande tacktal där han bland annat lovsjöng Lovö som blivit hans hembygd. Peters ansikte upptog större delen av den stora bildskärmen och Noa ordnade ljudet så att alla i lokalen hörde. Det blev litet tyst efter talet innan applåderna brakade loss. Mina ögon tårades och jag var inte ensam. Jag tror alla kände sig lyckliga. Efter mötets avslutning uttryckte flera deltagare att det hade varit ett bra årsmöte och att vi var en aktiv hembygdsförening, till exempel Thomas Glück, vanlig medlem och Camilla Skorup, representant för Lovö vävare.

Efter Årsstämman skulle Bo Petré tala om sin nya skrift *Forntiden* på Lovö – Stenålder, bronsålder och järnålder. Skriften beställdes av hembygdsföreningen som ett särtryck av de fem artiklar Bo Petré skrev i *EleonoraPosten* 2012 – 2013. Han hade emellertid andra idéer. Den nya skriften blev en sammanfattning av hans forskning under mer än 30 års utgrävningar. En guldgruva. Skriften skulle lanseras vid årsmötet och säljas för 100:- Men Nockebybron gick inte att stänga och Bo fastnade på Brommasidan.

Text Bertil Ottoson, foto Håkan Svensson

HANDLINGSPLAN FÖR 2018

VÄRLDSARVET DROTTNINGHOLM

Vi bevakar arbetet med Ekerövägen och de tillfälliga hamnarna för att frakta bort krossmassorna från Förbifart Stockholms tunnel.

LOVÖ NATURRESERVAT

Vi samarbetar med arrendatorer, Fastighetsverket och Länsstyrelsen för att genomföra naturreservatets skötselplan. Vi bevakar särskilt kulturlandskapets intressen i enlighet med våra stadgar.

VÅRA TRE BYGGNADER PÅ HOGSTA, HEMBYGDSMUSÉET

Våra tre byggnader på Hogsta utgör tillsammans hembygdsmuséet. Vi äger Bagarstugan och arrenderar Magasinet och Smedjan av Fastighetsverket.

BAGARSTUGAN

Bagarstugan ska användas oftare och av flera. Viss komplettering av inredningen. Den övre våningen ska börja inredas för att bli en del av museet, inriktat på föremål som använts inomhus. Vi ska använda Bagarstugan för några styrelsemöten.

SMEDJAN OCH SNICKARBODEN

Den nya ässjan med fungerande fläktutrustning används vid både annonserade tillfällen och för löpande tillverkning av smidesprodukter som behövs till våra tre byggnader. Den nya fjäderhammaren ska komma igång och kunna utföra tyngre arbeten. Snickarboden görs i ordning och fungerar främst som utställning.

MAGASINET

Bottenvåningen är fylld med utrustning för brandbekämpning från Drottningholms slott. Vi avser att lämna tillbaka denna utrustning till donatorn. Prioriterad är utställningen om Lovös historia på övervåningen med början vid stenåldern och fram till vår tid. Mellanvåningen används för tematiska utställningar. Den första är/var utställningen om trädgårdsnäringen, som tills vidare får vara kvar. Här finns utrymme för att visa film, lyssna till föredrag och diskutera aktuella ämnen. Projektgruppen lägger fram förslag för beslut av styrelsen.

FORNSTIGEN

Fornstigen är en viktig del av Lovö Naturreservat. Vi ska utveckla arbetet att göra Fornstigen mer intressant för skolor och ungdomar exempelvis genom AR-teknik. Vi gör en inbjudan till lärare och elever i Ekerö kommun att lära sig Sveriges tidigaste historia på ett intresant och aktiverande sätt. Vi ska motverka cykling med mountainbikes.

PROGRAMVERKSAMHETEN

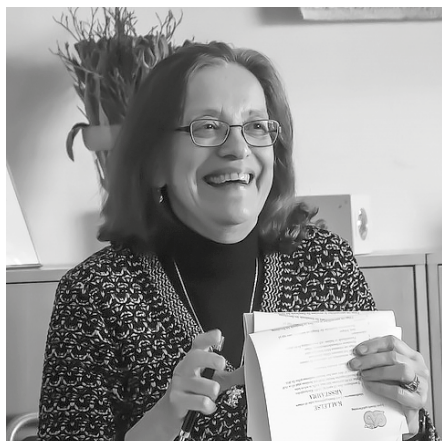
Programpunkterna är ett bra sätt att träffa andra medlemmar. Vi ökar samarbetet under 2018 med andra föreningar i främst Ekerö kommun. EleonoraPosten används mer aktiverande.

AKTIVISTER SÖKES

Det mesta av vårt arbete görs ideellt. Under 2017 har vi fått en del medlemmar att engagera sig i olika aktiviteter. Men vi behöver fler som vill delta i vårt viktiga och roliga arbete.

Styrelsen

Lovö hembygdsförenings fond
till minne av Kylli Johannisson.
Bidragen går oavkortat till upp-
byggnaden av Lovö Museum:
pg 88 12 – 0, skriv Kylli.

Eva som mötessekreterare.

Lars Gundberg, mötesledaren, får sin belöning.

PETER TUCKERS TACKTAL PÅ ÅRSMÖTET DEN 12 APRIL 2018

Talet överfördes via skype och Peters ansikte fyllde hela bildskärmen på Klockargården.

Hej!

Det här är Peter Tucker. Jag hör att jag blivit vald till Årets Lovöpersonlighet. Det blev en chock och sedan en känsla av stor ära - på något sätt jämförbar med om jag hade tilldelats Nobelpriset. Lovös eget Nobelpris, inte mindre ärbart på sitt sätt.

Jag får tacka mjukt för denna ära. Det betyder mycket för mig. Även om jag kan tänka på ett flertal andra som är värda priset mer än jag. Nästa år kanske.

Jag flyttade till Drottningholm från Stockholm 1981. När folk frågade var jag bodde nu och jag sade Drottningholm svarade de nästan alltid: "Nej... va' fint". Det retade mig oerhört. Så jag började svara Lovö i stället när frågan kom. Det var inte så många som visste var det låg. Deras intresse sjönk omedelbart.

Men det satte mig igång att undersöka mitt nya hem. Särskilt när Cilla och jag fick barn. Då gick familjen promenader på Lovös landsbygd, som är det bästa sättet att lära känna sin hemtrakt. Jag kom från en jordbrukarsläkt, så det var mycket jag kände igen. Jag började känna mig hemma.

Mycket senare, när mitt intresse för Drottningholmsparken och Världsarvet hade väckts till liv, visade mina efterforskningar i platsens historia hur viktig ön hade varit under hundratals år för allt som pågick i slottsområdet. Utan Lovö, inget Drottningholm. Det retade mig att sambandet inte gjorts

tydligare i historieskrivningen av det kungliga palatset.

Slutligen, när jag förstod vidden av hotet mot Lovö från alla dessa vägprojekt och hur lite Lovös och Drottningholms unika värden togs tillvara och skyddades, retades jag återigen till vansinne. Under minst 20 år har jag på olika sätt försökt att övertyga myndigheterna att platsen kan skyddas från vägbyggens värsta avarter, bara man använder sin fantasi och är beredd att betala vad det kostar – i sammanhanget inte mycket för att bevara en av Sveriges mest värdefulla kulturpärlor, locö lika mycket som Drottningholm.

Min poäng är att allt jag gjort har varit ett slags tack för det som Lovön har gett mig under alla dessa år: en egen engelsk park, en egen landsbygd, en mängd vänner, känslan av att äntligen ha kommit till mitt riktiga hem.

Tack ska ni ha

Peter Tucker

Bertil överlämnar diplomtet till årets Lovöbo, Peter Tucker, som deltar via skype.

Eldsjälar betyder mycket. De är förebilder som går före och inspirerar andra.

Lövö är en utsatt ö där eldsjälar är särskilt viktiga.

Det är en god idé att EleonoraPosten presenterar Lovös eldsjälar
och vid årsmötet utser en av dem till årets Lovöperson.

TILLÅRETS LOVÖPERSON

2017

HAR UTSETTS

Peter Tucker

Peter Tuckers engagemang är hans liv
– i konsten och i alla frågor han arbetar med.

Under många år har Peter arbetat med Drottningholmsparken,
Förfärd Stockholm, Ekerövägens ombyggnad och världsarvet Drottningholm.

Peter ser sambandet mellan dessa områden.

Lövös lokala problem hänger ihop
med globala problem som har blivit allt tydligare.

LOVÖ HEMBYGDSFÖRENING

EleonoraPosten

ISSN 1651-6508

Utgives av Lovö Hembygdsförening

Redaktör: Bertil Ottoson

Layout: Maria Wold-Troell

Omslag: Peter Tucker, foto Kolbjörn Guwallius

Manusstopp till nr 3, 2018, 1 september

Lovö hembygdsförening

Breidablick 2

178 93 Drottningholm

www.lovohembygd.com

Medlemsavgift 200 kr/Familj 250 kr

Plusgiro 8812-0

Swish 123 576 35 94